

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е
№ 100
Гр. София, 12.05.2017 г.

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД на Република България, Търговска колегия, I отделение, в закрито заседание на тринадесети февруари през две хиляди и седемнадесета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Тотка Калчева
ЧЛЕНОВЕ: Вероника Николова
Кристияна Генковска

при секретаря....., след като изслуша докладваното от съдия Калчева, т.д.№ 3609 по описа за 2015 г., за да се произнесе, взе предвид следното:

С определение № 269/11.05.2017г. по т.д. № 3609/15г. ВКС, I т.о. допусна на основание чл.280, ал.1, т.3 ГПК касационно обжалване на решение № 1745/03.08.2015г. /поправена очевидна фактическа грешка с решение № 1616/26.07.2016г./ по т.д.№ 4650/2013г. на Софийския апелативен съд. В касационната жалба е направено искане от /фирма/ /в несъстоятелност/, Федерална република Германия, представлявано от синдика В. А. за отправяне на преюдициално запитване до СЕС.

Съставът на Върховния касационен съд допусна касационно обжалване за произнасяне по въпроси, които изискват тълкуване на разпоредбите на чл.3, пар.1; чл.18, пар.2; чл.24 и чл.21 на Регламент /ЕО/ № 1346/2000 на Съвета от 29.05.2000г. относно производството по несъстоятелност, поради което на основание чл.19, пар.2, б."б" от Договора за Европейския съюз и чл.267, пар.1, б."б" и пар.3 от Договора за функционирането на Европейския съюз намира за необходимо да отправи до Съда на Европейския съюз

ПРЕЮДИЦИАЛНО ЗАПИТВАНЕ:

I. Страни.

1. Ищец: /фирма/ /в несъстоятелност/, представлявано от синдика В. А., (Wiemer & Trachte G.), Федерална република Германия, Д. 41141, [улица], съдебен адрес в Република България: [населено място], [улица], ет.4, пълномощници: адвокат А. Г. и адвокат С. С..

2. Ответник: Ж. О. Т., Република България, [населено място], [улица], ет.1, ап.1, пълномощници: Н. К. и П. С., съдебен адрес: [населено място], [улица], офис 6Б.

II. Предмет на делото.

3. Първоинстанционното производство е образувано пред Софийски градски съд по иск на /фирма/ /в несъстоятелност/ срещу Ж. О. Т. за заплащане на сумата от 82436,87 лева на основание чл.812 от Гражданския кодекс на Федерална република Германия, ведно с дължимата на основание чл.291 във връзка с чл.288 от Гражданския кодекс на Федерална република Германия законна лихва, дължима от 27.12.2010г. до окончателното изплащане на сумата.

4. С решение № 1745/03.08.2015г. /поправена очевидна фактическа грешка с решение № 1616/26.07.2016г./ по т.д.№ 4650/2013г. въззивният Софийски апелативен съд е отменил първоинстанционното решение за уважаване на претенцията и е отхвърлил иска като неоснователен и недоказан.

5. Върховният касационен съд на Република България е сезиран с касационна жалба на /фирма/ /в несъстоятелност/ срещу решението на Софийския апелативен съд. С определение № ВКС, I т.о. допусна на основание на чл.280, ал.1, т.3 от Гражданския процесуален кодекс /ГПК/ касационно обжалване на въззивното решение, като за произнасянето по същество на касационната жалба е необходимо тълкуване на разпоредбите на чл.24 и чл.21 на Регламент /ЕО/ № 1346/2000 на Съвета от 29.05.2000г. относно производството по несъстоятелност.

III. Фактическа обстановка по спора.

6. С решение № 1/10.05.2004г. по ф.д.№ 4112/2004г. на Софийския градски съд е постановено на основание чл.3, ал.1 от Търговския закон вписване в регистъра на Клон на акционерно дружество с фирма [фирма] – клон София с принципал на клона [фирма], Германия, [населено място]. Клонът се представлява от М. Д. Х..

7. Според разпечатка от Търговския регистър на Районен съд на [населено място], Федерална република Германия (представена по делото в превод от немски на български език) с определение на съда (по дело № 252 IN 44/07) от 03.04.2007г. на дружеството Wiemer & Trachte G. (в превода е изписано като „В. и Трахте“ ГмбХ) е „назначен временен синдик и допълнително е постановено, че разпорежданията на дружеството са действителни само с одобрението на временния синдик“. Това определение е вписано в регистъра на 04.04.2007г. С определение на съда по същото дело от 21.05.2007г. на дружеството е „наложена обща забрана за разпореждане“, което е вписано на 24.05.2007г. С определение (според превода на регистъра, а решение – според представения самостоятелен документ по делото) от 01.06.2007г. срещу имуществото на дружеството „е открито производството по несъстоятелност“. Определението е вписано на

05.06.2007г.

8. На 18.04.2007г. от сметката на ищеца в [фирма], [населено място], Република България по сметка на ответника е направен превод на сумата от 2149,30 евро на основание „заявление за пътни разходи“, а на 20.04.2007г. на сумата от 40000 евро – на основание „служебен аванс“.

9. Ищецът твърди, че прехвърлителните сделки - преводите на посочените суми, които са в общ размер на 42149,30 евро (равностойни на 82436,86 лева) са извършени след решението на Районния съд в [населено място] от 03.04.2007г., което представлявало нарушение на 21, ал.2, пр.2 от германския Закон за несъстоятелността и същите са недействителни съгласно чл.24, ал.1 във вр. с чл.81, ал.1 от същия закон. Искането е за връщането им в масата на несъстоятелността по силата на чл.812 от Гражданския кодекс на Федерална република Германия. Ищецът се позовава и на чл.16, пар.1 и чл.17, пар.1 на Регламент /ЕО/ № 1346/2000 на Съвета от 29.05.2000г. относно производството по несъстоятелност, съгласно който съдебното решение за откриване на производство по несъстоятелност, произнесено в съда на държава – членка се признава във всички останали държави – членки, без да е необходимо предприемането на последващи мерки, считано от момента на влизането му в сила в държавата – членка, където е открито производството по несъстоятелност и че същото поражда същия правен ефект във всяка друга държава – членка, както този, породен съгласно правото на държавата – членка, в която е открито производството. В исковата молба ищецът се е позовал и на чл.25.1 от Регламента относно признаване на съдебните решения, отнасящи се до обезпечителни мерки, наложени след молбата за откриване на производство по несъстоятелност.

10. Ответникът по иска е направил възражение за неподведомственост на спора пред българския съд, както и е изложил твърдения, че сумата от 2149,30 евро представлявала превод за направен разход от него за закупен на 17.04.2007г. самолетен билет за пътуване на служителя Ю. Ш. по линията С. – Х. – С. С направеното плащане на сумата от клона на ищцовото дружество в [населено място] са възстановени разходите за пътуване. По отношение на сумата от 40000 евро преводът бил за служебен аванс във връзка с писмо на управителя на клона в [населено място] Х., съдържащо указания относно извършването на довършителни работи по договор за „Пречиствателни станции за градовете М., Р. и З.“. Тази сума не е била разходвана и на 25.04.2007г. е върната от ответника в касата на дружеството, за което е съставена разписка № 36/25.04.2007г. от управителя на клона М. Х.. Ответникът се е позовал на чл.24 от Регламент /ЕО/ № 1346/2000 на Съвета от 29.05.2000г. относно производството по несъстоятелност, като е възразил, че не дължи посочената сума, тъй като същата е върната и той следва да се освободи от отговорност поради обстоятелството, че

в конкретния случай в българския регистър липсва вписване или отбелязване на обстоятелства относно откриването на производството по несъстоятелност.

11. Възражението на ответника за неподведомственост на спора пред българския съд е било оставено без уважение от първоинстанционния Софийски градски и от въззивния Софийски апелативен съд. С определение № 90/28.01.2013г. по ч.т.д.№ 846/2012 състав на Върховния касационен съд не е допуснал касационно обжалване на въззивното определение и е влязло в сила въззивното определение, с което е прието, че българският съд е компетентен да се произнесе по спора. Върховният касационен съд се е основал на решението от 12.02.2009г. на С. по дело С-339/07 (Seagon), според което чл.3, пар.1 на Регламент /ЕО/ № 1346/2000 относно производството по несъстоятелност трябва да се тълкува в смисъл, че съдилищата на държавата – членка, на чиято територия е образувано производството по несъстоятелност, са компетентни да се произнесат по отменителен иск, основан на несъстоятелност и насочен срещу ответник, който съгласно устройствения си акт има седалище в друга държава – членка. Изложени са съображения, че съгласно това решение компетентността на държавата – членка по седалището на ответника да разгледа предявен отменителен иск не е изключена, както и че същата произтича от ясната разпоредба на чл.18, пар.2 от Регламента относно правомощието на ликвидатора (синдика) да предявява във всяка държава – членка отменителни иски за защита на интересите на кредиторите.

12. Първоинстанционният и въззивният съд са квалифицирали иска по чл.812 от Гражданския кодекс на Ф. във връзка с чл.21, ал.2, т.2 и чл.24, ал.1 от германския Закон за несъстоятелността. От правна страна е прието, че според препращащата норма на чл.24, ал.1 на закона при нарушение на ограниченията относно разпорежданията на длъжника (без одобрението на временния синдик) се прилага разпоредбата на чл.81, ал.1, пр.1 на закона, според която, ако след откриване на производство по несъстоятелност длъжникът се е разпоредил с даден актив от масата на несъстоятелността, това разпореждане е недействително. Изложени са съображения, че и двата банкови превода са направени след постановяване на решението от 03.04.2007г. на германския съд, според което разпоредителните действия на длъжника с имуществените му активи са действителни само със съгласието на временния синдик, като е изпълнена процедурата по обявяване на съдебните решения, същите са влезли в сила и на основание чл.16.1 от Регламент /ЕО/ № 1346/2000 на Съвета от 29.05.2000г. относно производството по несъстоятелност същите се признават във всички държави членки. По силата на чл.4, пар.1 от Регламента нормите относно нищожността, унищожаемостта или относителната недействителност на правните действия, които увреждат всички кредитори се уреждат от правото на държавата на образуване на производството по несъстоятелност, поради което е

приложен германският закон.

13. Крайните изводи на въззивния съд, за да отмени първоинстанционния акт и да отхвърли иска, са основани на чл.24 от Регламент /ЕО/ № 1346/2000 на Съвета от 29.05.2000г., според който се освобождава от отговорност лицето, което е изпълнило задължение в полза на длъжника в дадена държава - членка, спрямо когото в друга държава - членка е образувано производство по несъстоятелност, вместо в полза на ликвидатора по това производство, ако това лице не е знаело за образуването на производството. Прието е, че добросъвестността се предполага в случаите, когато задължението е било изпълнено преди публикуването по чл.21 на Регламента на основното съдържание на решението за образуване на производство по несъстоятелност и до доказване на обратното се отрича в случаите, когато задължението е изпълнено след публикуването. Според разпоредбата на чл.21 от Регламента публикуването на основното съдържание на решението е предоставено на преценката на ликвидатора „съгласно условията за публикуване, които са определени в тази държава”, като в случая синдикът на дружеството – принципал не е поискал такава публикация. Софийският апелативен съд е приложил германския материален закон относно нормите, регламентиращи несъстоятелността и съответно общностното право по Регламент /ЕО/ № 1346/2000 на Съвета от 29.05.2000г. относно производството по несъстоятелност, като в частта относно публикацията по чл.21 от Регламента е коментирал българския закон. Приел е, че съгласно чл.17а, ал.3, т.3 от Търговския закон /ТЗ/ е установено изискване за вписване в търговския регистър на данните „от всички актове на съда по несъстоятелността, които се вписват в регистъра, в който е вписано чуждестранното лице” и представляващият клон в [населено място] е следвало съгласно чл.6, ал.2 от Закона за търговския регистър /ЗТР/ да заяви за вписване в търговския регистър обстоятелствата, произтичащи от двете решения на германския съд в 7-дневен срок от настъпването им, поради което фикцията по чл.7, ал.1 ЗТР е неприложима по отношение на ответника. По тези съображения е освободил ответника от отговорност за връщане на сумата от 40000 евро, а за сумата от 2149,30 евро е извел аргументация и от чл.142 на Закона за несъстоятелността на Ф.- липса на увреждане на кредиторите, поради равностойност на престациите, цената и стойността на самолетните билети и съответно същата не е получена без основание.

IV. Доводи на страните и искане за отправяне на преюдициално запитване.

14. В касационната жалба /фирма/ /в несъстоятелност/ въвежда довод, че разпоредбата на чл.24 на Регламент /ЕО/ № 1346/2000 на Съвета от 29.05.2000г. не е приложима за спора по следните съображения: 1/ Нормата се прилагала, когато изпълнението на задължението е осъществено след образуване на

производството по несъстоятелност, но не и когато е осъществено преди образуването, т.е. в интервала от време между подаването на искане за образуване на такова производство и самото образуване на производството по несъстоятелност, 2/ Разпоредбата била приложима, когато изпълненото задължение произтичало от юридически факт, който няма никаква връзка с поисканото производство по несъстоятелност, докато в случая задължението на ответника да върне сумата от 40000 евро произтичало от недействителността на по – ранното разпореждане на ищеца със сумата в негова полза, която недействителност е резултат на нарушение на предварителните обезпечителни мерки и 3/ Презумпцията за добросъвестност по чл.24, пар.2, изр.1 от Регламента била приложима, когато лицата по чл.21, пар.2, изр.2 (т.е. синдикът на ищеца или друго оправомощено лице в Германия) реално имат възможност да поискат вписването на данни за германските предварителни обезпечителни мерки в българския търговски регистър по партидата на българския клон на ищеца, докато в случая тези лица не са били активно легитимирани да поискат това вписване защото единствено управляващият българския клон е имал активна легитимация.

15. Искането за отправяне на преюдициално запитване е по въпросите: 1. Прилага ли се по аналогия предвиденото в чл.24 от Регламент № 1346/2000 освобождаване от отговорност на едно българско физическо лице, когато то е изпълнило задължението си към друго лице (германско дружество, което има български клон и спрямо което има висящо искане за образуване на производство по несъстоятелност в Германия), преди образуването на производството по несъстоятелност спрямо него, но след влизане в сила на предварителни обезпечителни мерки, които съгласно чл.25, пар.1, ал.3 от Регламента се признават автоматично в България?; 2. Прилага ли се предвиденото в чл.24 от Регламента освобождаване от отговорност независимо от вида на юридическия факт, който поражда изпълненото задължение?, т.е. Трябва ли чл.24 от Регламента да се прилага дори когато задължението на изпълнителя е породено от недействителността на по-ранно разпореждане в негова полза, която недействителност произтича от режима на несъстоятелността или чл.24 от Регламента се прилага единствено, когато изпълненото задължение произтича от юридически факт, който е напълно самостоятелен от режима на несъстоятелността?; 3. Прилага ли се презумпцията за добросъвестност на лицето съгласно чл.24, пар.2, изр.1 от Регламента, когато лицата по чл.21, пар.2, изр.2 не са били активно легитимирани да искат вписване в българския търговски регистър?

V. Приложими нормативни разпоредби

16. Национално право на Република България

Граждански процесуален кодекс /обнародван в „Държавен вестник“ бр.59/20.07.г. в сила от 01.03.2008г./

Чл. 280. (1) На касационно обжалване пред Върховния касационен съд подлежат въззивните решения, в които съдът се е произнесъл по материалноправен или процесуалноправен въпрос, който е:

1. решен в противоречие с практиката на Върховния касационен съд;
2. решаван противоречиво от съдилищата;
3. от значение за точното прилагане на закона, както и за развитието на правото.

....

Чл. 281. Касационната жалба се подава, когато:

1. решението е нищожно;
2. решението е недопустимо;
3. решението е неправилно поради нарушение на материалния закон, съществено нарушение на съдопроизводствените правила или необоснованост.

...

Допускане на касационното обжалване

Чл. 288. Върховният касационен съд се произнася по допускане на касационното обжалване с определение в закрито заседание в състав от трима съдии.

...

Разглеждане на касационната жалба

Чл. 290. (1) Жалбата се разглежда от тричленен състав на Върховния касационен съд в открито заседание.

(2) Върховният касационен съд проверява правилността на въззивното решение само по посочените в жалбата основания.

...

Касационно решение

Чл. 293. (1) Върховният касационен съд оставя в сила или отменя частично или изцяло обжалваното решение.

(2) Решението се отменя като неправилно, когато е нарушен материалният закон или са допуснати съществени нарушения на съдопроизводствените правила или

решението е необосновано.

(3) Съдът връща делото за ново разглеждане от друг състав на въззивния съд само ако се налага повтарянето или извършването на нови съдопроизводствени действия.

(4) Когато обжалваното решение е нищожно или недопустимо, прилагат се правилата на чл. 270 .

...

Спиране и възобновяване на производството пред националния съд

Чл. 631. (1) С отправянето на запитването съдът спира производството по делото. Определението не подлежи на обжалване.

(2) Производството по делото се възобновява след произнасянето на Съда на Европейските общности.

...

Действие на решението по преюдициалното запитване

Чл. 633. (В сила от 24.07.2007 г. - ДВ, бр. 59 от 2007 г.) Решението на Съда на Европейските общности е задължително за всички съдилища и учреждения в Република България.

Граждански процесуален кодекс /обнародван във вестник „Известие”, бр. 12 от 1952 г., отменен „Държавен вестник” бр. 59/20.07 г. в сила от 01.03.2008 г., считано от 01.03.2008 г./

Чл. 489. (1) 2

По реда на тази глава се вписват образуването, преобразуването, обявяването в ликвидация и прекратяването на юридически лица, които не са търговци, и обстоятелствата, които се отнасят до тях, когато със закон е предвидено вписване в регистър на съд.

(2) Регистрите се водят от окръжните съдилища.

...

Чл. 493. (1) Вписаното обстоятелство се счита известно на третите добросъвестни лица от деня на вписването, а това, което подлежи на обнародване - от датата на обнародването.

(2) Всяко добросъвестно лице може да се позове на вписването, дори ако вписаното обстоятелство не съществува.

(3) Невписаните обстоятелства се считат несъществуващи за третите добросъвестни лица.

....

Чл. 494. Производството по вписване започва с писмено искане на:

а) оправомощено лице;

б) (изм. - ДВ, бр. 124 от 1997 г.) 2

орган, овластен да образува, преобразува или прекратява юридическото лице;

в) (изм. - ДВ, бр. 124 от 1997 г., отм., бр. 34 от 2006 г.); 2

г) ликвидатор;

....

Търговски закон /обнародван в „Държавен вестник” бр.48 от 18.06.1991г./

Чл. 17а. (Нов - ДВ, бр. 66 от 2005 г.) (1) (И.. - ДВ, бр. 38 от 2006 г., в сила от

1.07.2007 г. - изм., относно влизането в сила, бр. 80 от 2006 г.) 2

Клон на чуждестранно лице, регистрирано с право да извършва търговска дейност според националния си закон, се вписва в търговския регистър.

(2) Освен данните по чл. 17, ал. 2 заявлението за вписване съдържа и данни за:

1. правната форма и фирмата или наименованието на чуждестранното лице, както и фирмата на клона, ако тя се различава от тази на чуждестранното лице;
2. регистъра и номера, под който е вписано чуждестранното лице, ако приложимото право го предвижда;
3. правото на държавата, което се прилага за чуждестранното лице, ако това не е правото на държава - членка на Европейския съюз;
4. лицата, които представляват чуждестранното лице според регистъра, в който е вписано, ако има такъв регистър, начина на представляване, както и ликвидаторите и синдиците и техните правомощия.

(3) В регистъра се вписват данните:

1. по ал. 2, както и всяка промяна в тях, включително закриване на клона;
2. за прекратяване на чуждестранното лице, започване на ликвидация, продължаване на дейността, прекратяване и приключване на ликвидацията;
3. от всички актове на съда по несъстоятелността, които се вписват в регистъра, в който е вписано чуждестранното лице, както и решенията по чл. 759, ал. 1 и чл. 760, ал. 3, ако има такива;
4. за заличаване на чуждестранното лице.

(4) В регистъра се представя препис от:

1. учредителния акт, договор или устав на чуждестранното лице, който съдържа всички изменения и допълнения, включително след вписването на клона;

2. всеки годишен финансов отчет на чуждестранното лице, след като е вписан или представен съобразно законодателството на страната, където то е регистрирано.

(5) (Нова – ДВ, бр. 22 от 2015 г., в сила от 1.01.2017 г.) 2

Вписването на данните по ал. 3, т. 2, 3 и 4 може да се извърши и служебно въз основа на уведомление от регистъра на друга държава – членка на Европейския съюз, в който е вписано чуждестранното лице, получено чрез системата за взаимно свързване на регистрите на държавите членки.

(6) (Нова – ДВ, бр. 22 от 2015 г., в сила от 1.01.2017 г.) 2

В случай че чуждестранното лице бъде заличено от регистъра на другата държава членка, в който е било вписано, и заличаването му не е в резултат на промяна в правно-организационната му форма, сливане или разделяне, или презгранично преместване на седалището, клонът се заличава служебно въз основа на уведомлението от регистъра на другата държава членка, получено чрез системата за взаимно свързване на регистрите, при условие че към момента на получаване на уведомлението от чуждестранното лице не е подадено заявление за вписване на закриването на клона.

Закон за търговския регистър /обнародван в „Държавен вестник” бр.34 от 25.06.2006г. в сила от 01.01.2008г. /

Задължение за заявяване и представяне

Чл. 6.

....

(2) Всяко лице, което е задължено да заяви вписване на обстоятелства или да представи актове в търговския регистър, трябва да извърши това в 7-дневен срок от настъпването на обстоятелството, съответно от приемането на акта, освен ако със закон е определен друг срок.

...

Действие на вписването

Чл. 7. (1) Вписаното обстоятелство се смята, че е станало известно на третите добросъвестни лица от момента на вписването. До изтичането на 15 дни от вписването то не може да се противопостави на трети лица, които докажат, че им е било невъзможно да го узнаят.

(2) Третите лица могат да се позовават на подлежащо на вписване обстоятелство,

макар вписването още да не е извършено, освен ако закон изрично предвижда то да породи действие след вписването.

...

Уведомления от регистри на държави членки

Чл. 14а. (Нов – ДВ, бр. 22 от 2015 г., в сила от 1.01.2017 г.) В случаите, предвидени със закон, вписване, заличаване и обявяване се извършват въз основа на уведомление, получено от регистър на държава членка чрез системата за взаимно свързване на регистриите.

Заявител

Чл. 15. (И.. - ДВ, бр. 50 от 2008 г.) 2

(1) Вписване, заличаване и обявяване могат да се заявяват от:

1. (доп. – ДВ, бр. 74 от 2016 г., в сила от 1.01.2018 г.) 2

търговеца, съответно юридическото лице с нестопанска цел;

2. (нова - ДВ, бр. 34 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г.) прокуриста;

3. (предишна т. 2 - ДВ, бр. 34 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г.) друго лице в предвидените по закон случаи;

4. (предишна т. 3 - ДВ, бр. 34 от 2011 г., в сила от 1.01.2012 г.) адвокат с изрично пълномощно, съставено съгласно изискванията на Закона за адвокатурата, за представителство пред агенцията.

17. Национално право на Федерална република Германия – представено според превода на български език, депозиран по делото:

Граждански кодекс:

Чл. 812 Ревандикационен иск

(1) Лицето, което придобие в следствие престация от друго лице или по друг начин за негова сметка нещо без правно основание, е задължено да му върне полученото. Това задължение в сила и когато правното основание отпадне на покъсен етап или не настъпи целеният с престацията резултат съобразно съдържанието на правната сделка.

(2) За престация се счита и извършеното по силата на договор признаване на съществуването или несъществуването на облигационно правоотношение.

Закон за несъстоятелността

Чл. 21 Постановвяване на обезпечителни мерки

(1) Съдът по несъстоятелността следва да вземе всички мерки, които прецени за необходими, за да предотврати до произнасянето на решението по заявлението всяка промяна на имущественото състояние на длъжника във вреда на кредиторите. Длъжникът има право да обжалва незабавно постановвяването на тези мерки.

(2) В частност съдът може

1. да назначи временен синдик, за когото са в сила съответно чл.8, ал.3 и чл.чл. 56, 58 до 66

2. да наложи на длъжника обща забрана за разпореждане или да постанови разпорежданията на длъжника да бъдат правновалидни само с одобрението на временния синдик

3....

.....

Чл. 23 Обнародване на ограниченията за разпореждане

(1) Определението, с което се постановява някое от предвидените в чл.21, ал.2, т.2 ограничения за разпореждане и се назначава временния синдик, подлежи на обнародване. То се връчва на длъжника, на лицата, които имат задължения към длъжника, както и на временния синдик. Същевременно длъжниците на длъжника трябва да бъдат приканени да извършват бъдещите престации само в съответствие с определението.

(2) Ако длъжникът е вписан в търговския регистър или регистрите на кооперациите, партньорствата или сдруженията, деловодството на съда по несъстоятелността следва да изпрати препис от определението до съда по регистрацията.

Чл.24 Действие на ограниченията за разпореждане

(1) При нарушение на някое от предвидените в чл.21, ал.2, т.2 ограничения за разпореждане са в сила съответно чл. чл.81 и 82.

Чл. 81 Разпореждания на длъжника

(1) Ако след откриване на производството по несъстоятелност длъжникът се е разпоредил с даден актив от масата на несъстоятелността, това разпореждане е недействително. /...../

Чл. 82 Плащания в полза на длъжника

Ако след откриване на производството по несъстоятелност са извършени плащания в полза на длъжника в изпълнение на финансово задължение, въпреки че това задължение следва да бъде добавено в масата на несъстоятелността, задълженото лице се освобождава от отговорност, когато към момента на плащането откриването на производството му е било неизвестно. Ако то е изпълнило задължението си преди обнародване на откриването, се предполага,

че откриването на производството му е било неизвестно.

Чл. 142 Сделка в брой

Престация на длъжника, за която в имуществото му постъпва директно равностойна насрещна престация, е атакуема само при наличието на условията по чл.133, ал.1.

Чл. 143 Правни последици

(1) Това, което е продадено, раздадено или изоставено от имуществото на длъжника посредством атакуемото действие, трябва да се върне обратно в масата на несъстоятелността. Разпоредбите за правните последици от неоснователно обогатяване, са в сила съответно.

...

VI. Съдебна практика

18. В решение № 1342/15.08.14г. по т.д.№ 3414/10г. на СГС, решение № 1332/18.08.14г. по т.д.№ 3413/10г. на СГС, решение № 1377/01.07.14г. по т.д.№ 3412/10г. на СГС и решение № 221/10.06.15г. по т.д.№ 3030/14г. на ВКС са разгледани искиове, предявени от „Виймер и Трахте“ ГмбХ срещу други ответници, основани на чл.812 от Германския граждански кодекс. С тези решения са уважени осъдителни искиове за връщане на парични суми, получени от трети лица и представляващи разпореждане с имущество на дружеството в период след наложени от съда по несъстоятелността обезпечителни мерки, които разпореждания са обявени за недействителни съгласно чл.81 от германския Закон за несъстоятелността. В посочените решения е прието, че на основание чл.25, пар.1, чл.17, пар.1 и чл.16, пар.1 на Регламент /ЕО/ № 1346/2000 на Съвета от 29.05.2000г. постановените решения за откриване на производство по несъстоятелност се признават във всички държави – членки на ЕС без да е необходимо спазването на допълнителни процедури, уведомявания или вписвания по партидата на клона на дружеството в Република България. В тези решения не е коментирано приложението на разпоредбата на чл.24, пар.2 на Регламент /ЕО/ № 1346/2000 на Съвета от 29.05.2000г., тъй като по конкретните спорове не е било въведено възражение за изпълнение в полза на длъжника, а претенциите са били основани само на извършените от длъжника разпореждания в полза на трети лица. С постановяването на посочените решения е прието, че споровете са подведомствени на българския съд.

19. По въпроса за компетентността на съда по несъстоятелността да разгледа отменителните искиове, свързани с производството по несъстоятелност, на състава на Върховния касационен съд са известни решенията на Съда на Европейския съюз по дела С- 339/07, С-328/12, С-295/13 и С-213/10. Според практиката на Съда на Европейския съюз съдилищата на държавата – членка, на чиято територия е образувано производството по несъстоятелност, са

компетентни да се произнесат по отменителен иск, основан на несъстоятелност и насочен срещу ответник, който съгласно устройствения си акт има седалище в друга държава – членка (решението от 12.02.2009г. по дело C-339/07 (Seagon) по иск, предявен от синдик на дружеството в несъстоятелност); както и по иск срещу ответник, чието местоживее не е на територията на държава – членка (решение от 16.01.2014г. по дело C-328/12), включително срещу управителя на дружеството (решение от 04.12.2014г. по дело C-295/13). Съответно искът, предявен срещу трето лице от ищец, който действа въз основа на прехвърляне на вземане, извършено от назначения в рамките на производството по несъстоятелност синдик, чийто предмет е правото на отмяна, което синдикът извежда от приложимия към това производство национален закон, попада в обхвата на понятието за граждански и търговски дела по смисъла на чл.1, пар.1 от Регламент /ЕО/ № 44/2001 на Съвета от 22.12.2000 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела - решение от 19.04.2012г. на С. по дело C-213/10 (F-T. SIA).

20. На състава на ВКС е известно решение на С. от 19.09.2013г. по дело C-251/12 C. Van Buggenhout и Ilse Van de Mierop срещу Banque I. L.. В това решение е прието, че чл.24, пар.1 от Регламент /ЕО/ № 1346/2000 на Съвета от 29.05.2000 г. относно производството по несъстоятелност трябва да се тълкува в смисъл, че плащане в полза на кредитор, осъществено по нареждане на негов дължник, спрямо когото е образувано производство по несъстоятелност, не попада в приложното поле на тази разпоредба. Даденият отговор е по тълкуването на израза „задължение в полза на длъжника“ в чл.24 на Регламента, като конкретните факти са плащане в полза на кредитор на несъстоятелния длъжник, но по искане на последния и за негова сметка, когато платилият не знае за образуването на производство по несъстоятелност срещу длъжника в друга държава – членка. Според съображенията на съда – т.28, 29, 30, 31 плащането не следва да е в полза на кредитори на длъжника, а само на несъстоятелния длъжник за вземания, които са станали вземания на масата на несъстоятелността след образуването на производството по несъстоятелност, както и че от защитата се ползва длъжникът на несъстоятелния длъжник, който добросъвестно е изпълнил задължение в негова полза.

В конкретния случай по настоящото дело твърдяното плащане е осъществено в полза на несъстоятелния длъжник, а не на негов кредитор.

Съставът на ВКС не успя да издири други решения на С., по които тълкуването на разпоредбата на чл.24, ал.1 или ал.2 на Регламент /ЕО/ № 1346/2000 на Съвета от 29.05.2000г. да е полезно за решаването на спора, с който е сезиран.

VII. Искане и мотиви за отправяне на преюдициалното запитване.

21. Върховният касационен съд на Република България намира, че искането на касатора „Виймер и Трахте“ ГмбХ за отправяне на преюдициално запитване е основателно, като формулира следните въпроси до Съда на Европейския съюз:

21.1. Следва ли разпоредбата на чл.3, пар.1 от Регламент /ЕО/ № 1346/2000 на Съвета от 29.05.2000г. относно производството по несъстоятелност да се тълкува в смисъл, че компетентността на съдилищата на държавата – членка, на чиято територия е образувано производството по несъстоятелност, да се произнесат по отменителен иск, основан на несъстоятелност и насочен срещу ответник, който има седалище или местожiveене в друга държава – членка, е изключителна, или синдикът може да предяви отменителен иск пред съд в държава – членка, на територията на която е седалището или местожiveенето на ответника в хипотезата по чл.18, пар.2 от Регламента, когато отменителният иск на синдика е основан на разпореждане с движимо имущество, извършено на територията на тази друга държава – членка.

21.2. Прилага ли се предвиденото в чл.24, пар.2 във връзка с пар.1 от Регламент /ЕО/ № 1346/2000 на Съвета от 29.05.2000г. относно производството по несъстоятелност освобождаване от отговорност при изпълнение в полза на длъжника в една държава – членка чрез управителя на регистриран в тази държава клон на дружество - длъжник, ако към момента на изпълнението в друга държава – членка по отношение на длъжника е била подадена молба за образуване на производство по несъстоятелност и е бил назначен временен синдик, но не е било постановено решение за образуване на производство по несъстоятелност.

21.3. Прилага ли се разпоредбата на чл.24, пар.1 от Регламент /ЕО/ № 1346/2000 на Съвета от 29.05.2000г. относно производството по несъстоятелност за изпълнение на задължение за плащане на парична сума в полза на длъжника, когато първоначалното предаване на тази сума от длъжника на изпълнителя лице се счита за недействително съгласно националното право на съда по несъстоятелността и недействителността произтича от образуване на производството по несъстоятелност.

21.4. Прилага ли се презумпцията за незнание съгласно чл.24, пар.2 от Регламент /ЕО/ № 1346/2000 на Съвета от 29.05.2000г. относно производството по несъстоятелност, когато лицата по чл.21, пар.2, изр.2 на Регламента не са предприели необходимите мерки, за да гарантират публикуване на актовете на съда по несъстоятелността за назначаване на временен синдик и за постановяване, че разпорежданията на дружеството са действителни само с одобрението на временния синдик, в регистъра на държавата – членка, на чиято територия се намира предприятието на длъжника, ако държавата – членка по седалището на предприятието предвижда задължително публикуване на тези

актове, независимо че ги признава по силата на чл.25 във връзка чл.16 от Регламента.

Мотиви:

22. Първият поставен въпрос е преюдициален по отношение на останалите въпроси. За запитващата юрисдикция ще е полезно Съдът на Европейския съюз да отговори дали правото на ликвидатора (синдика) да завежда всякакви отменителни иски за защита интересите на кредиторите съгласно чл.18, пар.2, изр.2 от Регламента се свързва с правата по чл.18, пар.2, изр.1 от Регламента – позоваване във всяка друга държава – членка на факта на прехвърляне на движимо имущество от територията на държавата на образуване на производството по несъстоятелност на територията на тази друга държава – членка. По – специално, дали ако синдикът разполага с иск, пряко свързан с производството по несъстоятелност и основан на разпореждане, което се счита за недействително според националното право на съда по несъстоятелността, може да иска връщане на даденото в масата на несъстоятелността пред съд в друга държава – членка, на територията на която е прехвърлено имуществото, предмет на разпореждането. В този смисъл прехвърлянето на имуществото (плащане на парични суми) би могло да е свързано с територията на тази друга държава – членка, доколкото в същата се намира седалището или местоживеенето на третото лице – ответник по иска и разпореждането е извършено от лице, участващо в управлението на предприятие на длъжника със седалище в тази държава - членка. С оглед на конкретните обстоятелства по спора за българския съд, който в случая е съд по местоживеенето на ответника по иска, е необходимо разграничение между компетентността по чл.3, пар.1 от Регламент /ЕО/ № 1346/2000 и компетентността по чл.18, пар.2, изр.2 от Регламента.

23. Настоящият състав на Върховния касационен съд споделя съображенията на състава на Върховният касационен съд, постановил цитираното в т.11 определение, с което е прието, че българският съд разполага с компетентност да се произнесе по предявения иск. Отменителни иски, предявени от синдика на дружеството – ищец, но срещу други ответници, са счетени за подведомствени на българските съдилища (посочени в т.18) и решенията по тези иски са влезли в сила.

24. При отговор по първия въпрос в смисъл, че българският съд е компетентен да разгледа предявения иск, са поставени следващите три въпроса.

25. Съставът на Върховния касационен съд на Република България прилага националното материално право на Федерална република Германия за недействителността на извършени разпореждания с имущество на дружество в несъстоятелност („Виймер и Трахте“ ГмбХ) съгласно чл.4, пар.2, б.”м” на

Регламент /ЕО/ № 1346/2000 на Съвета от 29.05.2000г. относно производството по несъстоятелност.

26. Актовете на съда по несъстоятелността (Районен съд в [населено място], Ф.) за налагане на обезпечителни мерки и за откриване на производство по несъстоятелност се признават, изпълняват и имат действие без допълнителни формалности на територията на Република България съгласно чл.25, чл.16 и чл.17 на Регламент /ЕО/ № 1346/2000 на Съвета от 29.05.2000г. относно производството по несъстоятелност.

27. С оглед на произнасяне по въведените в процеса възражения на ответника Ж. О. Т. за липса на подведомственост на българския съд и за освобождаване от отговорност при изпълнение в полза на длъжника в несъстоятелност, последното основано на липсата на знание за образуване на производството по несъстоятелност съгласно чл.24 на Регламент /ЕО/ № 1346/2000 на Съвета от 29.05.2000г., съставът на Върховния касационен съд на Република България се нуждае от тълкуване на разпоредбите на чл.3, ал.1; чл.18, пар.2; чл.24 и чл.21 от Регламента.

28. Условието на публикуване на актовете на съда по несъстоятелността по партидата на клона на дружеството – длъжник в Република България съгласно чл.21 от Регламента се уреждат от българското право.

29. Тълкуването на разпоредбите на Регламент /ЕО/ № 1346/2000 на Съвета от 29.05.2000г. относно производството по несъстоятелност не е в правомощията на националния съд, а на Съда на Европейския съюз съгласно чл.19, пар.2, б. ”б” от Договора за Европейския съюз и чл.267, пар.1, б. ”б” и пар.3 от Договора за функционирането на Европейския съюз, поради което Върховният касационен съд отправя настоящото преюдициално запитване.

30. Пред Върховния касационен съд не се спори между страните, че твърдяното от ответника плащане на сумата от 40000 евро е направено на 25.04.2007г. Спорът е дали това плащане представлява изпълнение в полза на длъжника и дали е действително.

31. Ако съдебният състав приеме за доказано, че плащането представлява изпълнение в полза на длъжника, но чрез управителя на клона на дружеството в Република България, вместо на временния синдик на дружеството в несъстоятелност, то ще следва да обсъди актовете на съда по несъстоятелността за налагане на обезпечителни мерки и за откриване на производството от гледна точка на последователността във времето на публикуването им и на плащането, която е от значение за преценката за добросъвестност на ответника.

32. В приложимото към спора право на Федерална република Германия разпореденията на длъжника с актив от масата на несъстоятелността след откриване на производството по несъстоятелност са недействителни – чл.81 от Закона за несъстоятелността. Лицето, което е платило в полза на длъжника,

може да се освободи от отговорност, ако към момента на плащането откриването на производството му е било неизвестно, а ако изпълнението е преди обнародване на откриването - се предполага, че откриването му е било неизвестно – чл.82 от Закона за несъстоятелността. Същите са последиците при извършено разпореждане след обнародване на определението за налагане на обезпечителна мярка разпорежданията на длъжника да са правновалидни само с одобрението на временния синдик - чл.24 във връзка с чл.21, ал.2, т.2 от Закона за несъстоятелността.

33. Изводите, които следват са, че според правото на съда по несъстоятелността разпореждането със сумата от 40000 евро на 20.04.2007г. от клона на дружеството – ищец в Република България на ответника е недействително, тъй като е извършено след обнародване на 04.04.2007г. на определението за наложената обезпечителна мярка по чл.21, ал.2, т.2 от Закона за несъстоятелността в търговския регистър във Федерална република Германия. Съгласно разпоредбите на чл.82 във връзка с чл.24 от Закона за несъстоятелността извършеното на 25.04.2007г. връщане на сумата от 40000 евро на длъжника не освобождава ответника от отговорност, дори и ако настоящият съдебен състав приеме от фактическа страна, че същото представлява изпълнение в полза на длъжника.

34. Спецификата на случая е, че разпореждането от дружеството - длъжник и плащането в негова полза са направени чрез клона на това дружество, който е регистриран на територията на държава – членка, различна от държавата на съда по несъстоятелността, поради което съдът по седалището на клона трябва да изследва наличието на предпоставките за освобождаване от отговорност по чл.24 на Регламент /ЕО/ № 1346/2000 на Съвета от 29.05.2000г. относно производството по несъстоятелност.

35. Разпоредбата на чл.24, пар.1 от Регламента предвижда, че когато едно лице изпълни задължение в полза на длъжника в дадена държава – членка, спрямо когото в друга държава – членка е образувано производство по несъстоятелност, вместо в полза на ликвидатора по това производство, това лице се освобождава от отговорност, ако не е знаело за образуването на производството. Когато лице изпълни такова задължение преди публикуването по чл.21 от Регламента, до доказване на противното се презюмира, че не е знаело за образуването на производството по несъстоятелност, а ако задължението е изпълнено след публикуването - до доказване на противното се презюмира, че е знаело за образуването на производството – чл.24, пар.2 от Регламента. По силата на чл.21, пар.1 от Регламента ликвидаторът може да поиска публикуването на основното съдържание на решението за образуване на производството по несъстоятелност, а при необходимост, на решението за своето назначение, във всяка друга държава – членка, съгласно условията за публикуване, които са

определени в тази държава. Независимо от това всяка държава – членка, на чиято територия се намира предприятието на длъжника, може да предвиди задължително публикуване, като в този случай ликвидаторът или всеки друг оправомощен за тази цел орган в държавата – членка, в която е образувано производството по чл.3, пар.1, предприема необходимите мерки, за да гарантира това публикуване – чл.21, пар.2 от Регламента.

36. В посочените разпоредби на Регламента предпоставка за освобождаване от отговорност е незнанието на лицето, което е изпълнило в полза на длъжника, за образуване на производството по несъстоятелност. Презумпцията за знание се прилага при изпълнение, направено след публикуване на основното съдържание на решението за образуване на производството по несъстоятелност.

37. За запитващата юрисдикция е необходимо тълкуването на разпоредбата на чл.21 от Регламента в частта „основно съдържание на решението за образуване на производството по несъстоятелност и при необходимост на решението за своето (на ликвидатора) назначение“. По – специално, дали под „основно съдържание на решението за образуване на производството по несъстоятелност“ следва да се разбира единствено решението на съда по несъстоятелността, с което той се произнася по същество по молбата за образуване на производството, или публикуването по чл.21 от Регламента се отнася и до постановените преди това други актове на съда по несъстоятелността, с които се налагат обезпечителни мерки. Съответно, ако съдържанието на нормата граматически се отнася до решението на съда по несъстоятелността, с което той се произнася по същество по молбата за образуване на производството, допустимо ли е същата да се тълкува разширително и публикуването да обхваща и актовете на съда по несъстоятелността с оглед на предвидените възможности за постановяване на временни обезпечителни мерки от момента на постъпване на молбата за образуване на производството съгласно съображение 16 от преамбюла и чл.38 от Регламента.

38. Тълкуването ще е полезно за националния съд, за да се прецени как се прилага презумпцията по чл.24, пар.2 на Регламента при изпълнение, направено в периода след датата на публикуване по чл.21 от Регламента на акт на съда по несъстоятелността, с който са наложени обезпечителни мерки, но преди датата на публикуване на решението по молбата за образуване на производството.

39. В случай, че презумпцията се прилага само с оглед на публикуването на решението, съдържащо произнасяне по молбата за образуване на производство, то би следвало националният съд да приеме, че ответникът е изпълнил задължението преди публикуването по чл.21 от Регламента и да презюмира, че същият не е знаел за производството.

40. В случай, че презумпцията се прилага с оглед на публикуването на акта на съда по несъстоятелността за налагане на обезпечителни мерки и такава мярка

представлява назначаването на временен управител, на когото да се извършват плащанията, то на изследване ще подлежи и публикуването на този акт в българския търговски регистър по партидата на регистрирания в Република България клон на дружеството.

41. Според настоящия състав на Върховния касационен съд на Република България при съпоставяне на разпоредбите на чл.24, пар.2 и чл.21 с разпоредбата на чл.38 от Регламента, както и съобразно съображение 16 на преамбюла на Регламента относно постановяването на временни обезпечителни мерки „от момента на постъпване на молбата за образуване на производството” съюзният законодател изрично е разграничил подаването на молбата за образуване на производството от решението на съда за образуването му. В периода между подаването на молбата и решението по молбата, съдът по несъстоятелността може да предприеме действия за гарантиране ефективността на производството, като назначаване на временен управител и всякакви мерки за обезпечаване на имуществото на дружеството, включително в друга държава – членка, различна от държавата на съда по несъстоятелността. По тези съображения съставът на запитващата юрисдикция изразява становище, че използваният в чл.24, пар.2 от Регламента термин „образуване на производството“ не би могъл да се свърже с датата на подаване на молбата за образуване на производство по несъстоятелност, а с решението на съда, съдържащо произнасяне по същество по молбата за образуване на производство по несъстоятелност. На следващо място, в чл.21 от Регламента е предвидено публикуване „при необходимост на решението за своето (на ликвидатора) назначение”. Самостоятелната възможност за публикуване на посоченото решение, независимо от публикуването на решението за образуване на производство, свързано и с разпоредбите относно обезпечителните мерки, като че ли сочи, че презумпция за знание се прилага и при изпълнение, направено след налагането на обезпечителни мерки, включително назначаването на временен синдик (временен управител според терминология на чл.38 от Регламента), на когото да се извършват плащанията.

42. В случай, че Съдът на Европейския съюз по втория въпрос даде тълкуване в смисъл, че се освобождава от отговорност лицето, изпълнило в полза на длъжника в дадена държава – членка, спрямо когото в друга държава – членка е образувано производство по несъстоятелност, вместо в полза на временния синдик по това производство, когато плащането е направено след публикуването в държавата – членка по изпълнението на акта на съда по несъстоятелността за назначаване на временния синдик, то на състава на Върховния касационен съд е необходимо по втория въпрос тълкуване на разпоредбата на чл.24, пар.1 от Регламента относно съдържанието на употребеното понятие „изпълни задължение”.

43. Запитването, по-конкретно, е дали връщането на парична сума от едно лице в полза на длъжника представлява изпълнение на задължение, станало вземане на масата на несъстоятелността след образуването на производството по несъстоятелност (т.30 от решение по дело С-251/12), след като първоначалното разпореждане (от длъжника в полза на това лице) се счита за недействително по приложимия за несъстоятелността материален закон. Запитването се отнася и за случаите, когато ответникът по иск за връщане на даденото въз основа на недействителното разпореждане възрази, че първоначалното разпореждане е направено от длъжника в изпълнение на договор с ответника, а плащането (изпълнението) от ответника представлява отчетна сделка по така предоставените му парични суми.

44. Особеността в случая е, че плащането (изпълнението) представлява връщане на парична сума, получена въз основа на недействително разпореждане от длъжника и тази недействителност произтича именно от образуването на производството по несъстоятелност. За националния съд е полезно Съдът на Европейския съюз да отговори дали освобождаването от отговорност по чл.24 от Регламента следва да се тълкува в смисъл, че изпълненото задължение трябва да произтича от действително възникнало действително правоотношение с длъжника или се отнася и за хипотеза като посочената.

45. В случай, че Съдът на Европейския съюз отговори на третия въпрос в смисъл, че освобождаването от отговорност по чл.24 от Регламента е приложимо и в някоя от посочените хипотези на недействително първоначално разпореждане от длъжника, то запитващият съд се нуждае от тълкуване и по третия поставен в запитването въпрос, като следва да се съобрази следното:

46. Съгласно чл.17а, ал.3, т.3 от Търговския закон на Република България в търговския регистър на клон на чуждестранно лице се вписват всички актове на съда по несъстоятелността, които се вписват в регистъра, в който е вписано чуждестранното лице. От посочената разпоредба следва извод, че за клон на чуждестранно лице е предвидено задължително публикуване в Република България на акта на съда по несъстоятелността, след като такова е предвидено за дружеството - принципал съгласно чл.23 от Закона за несъстоятелността на Федерална република Германия.

47. В периода 01.01.2007г. до влизане в сила на Закона за търговския регистър на 01.01.2008г. търговските регистри в Република България се водеха към окръжните съдилища, като за вписването се прилагаха процесуалните разпоредби на Гражданския процесуален кодекс, отменен на 01.03.2008г.

48. Според нормата на чл. 494 на Кодекса производството по вписване започва с писмено искане на: оправомощено лице; орган, овластен да образува, преобразува или прекратява юридическото лице или ликвидатор (който не е синдик по смисъла на националния закон). Независимо, че в процесуалната

норма назначения временен синдик на дружество, по отношение на което е образувано производство по несъстоятелност в друга държава – членка, не е изрично посочен като лице, легитимирано да иска вписване на тези обстоятелства по партидата на клона в Република България, то тази възможност може да се изведе по тълкувателен път. Временният синдик е оправомощено лице по смисъла на чл.494 на Кодекса с оглед на приложението след 01.01.2007г. на Регламент /ЕО/ № 1346/2000 на Съвета от 29.05.2000г. относно правомощията на назначения ликвидатор по чл.18; правото му да поиска вписване по чл.22, пар.1, съответно правата на другите оправомощени лица по чл.22, пар.2 на Регламента.

49. В случая липсват данни да е подавано заявление (от временния синдик или от друго оправомощено лице) с искане за вписване в търговския регистър по седалището на клона в Република България и съответно да е постановен отказ от съда по регистрацията за вписване. В този смисъл съображенията на въззивния съд, че оправомощено лице за вписване е само бил управителят на клона, както и доводът на касатора, че лицата по чл.21, пар.2, изр.2 на Регламента не са били легитимирани да искат вписване не съответстват на националното право на Република България и същите не следва да се съобразяват.

50. Служебното вписване в регистъра по партидата на клона на чуждестранно лице на всички актове на съда по несъстоятелността въз основа на уведомление от регистъра на друга държава – членка на Европейския съюз, в който е вписано чуждестранното лице, получено чрез системата за взаимно свързване на регистрите на държавите членки е регламентирано с новата разпоредба на чл.17а, ал.5 на Търговския закон в сила от 01.01.2017г.

51. Запитването е поставено с оглед на предвидено в националното право на Република България задължително публикуване в търговския регистър по партидата на клона на акта на съда по несъстоятелността на чуждестранното дружество за наложените спрямо това дружество временни обезпечителни мерки в производството по несъстоятелност. Според условията за публикуване към релевантния момент българският съд по седалището на клона е следвало да бъде сезиран с искане на лицата по чл.21 от Регламента. В този смисъл запитването е дали липсата на искане по чл.21 от Регламента и съответно липсата на публикуване по партидата на клона в Република България на наложените обезпечителни мерки могат да се считат като обстоятелства от значение за прилагане на презумпцията за незнание по чл.24, пар.2 от Регламента, след като съдът по седалището на предприятието на дружеството в друга държава – членка признава решението на съда по несъстоятелността за обезпечителните мерки съгласно чл.25, пар.3 във връзка с чл.16, пар.1 от Регламента без допълнителни формалности.

52. В случай, че Съдът на Европейския съюз приеме, че публикацията в

българския регистър по партидата на клона на чуждестранното лице е от значение за прилагането на презумпциите по чл.24, пар.2 от Регламента, то поради липса на такава публикация националният съд би могъл да приеме, до доказване на противното, че изпълнителят задължението не е знаел за образуване на производството по несъстоятелност на чуждестранното дружество. В случай, че публикацията на територията на Република България е без значение за знанието на изпълнителя лице, на основание признаването от българския съд на акта на съда по несъстоятелността, то националният съд ще следва да приложи презумпциите за незнание съобразно извършеното вписване в германския търговски регистър.

53. Според настоящия състав на Върховния касационен съд публикуването на актовете на съда по несъстоятелността за наложените временни обезпечителни мерки на територията на Република България са от значение само за прилагане на презумпциите за знание, съответно незнание, за наложените обезпечителни мерки от съда по несъстоятелността в друга държава – членка. Противното тълкуване би обезсмислило изрично предвиденото публикуване по чл.21 от Регламента на актовете на съда по несъстоятелността в държавата – членка по седалището на предприятието на дружеството в несъстоятелност и свързаната с него непротивопоставимост на невписани обстоятелства спрямо третите добросъвестни лица съгласно чл.493, ал.3 Граждански процесуален закон /отменен/ на Република България. Освобождаването от отговорност по чл.24 от Регламента цели именно защитата на лица, които добросъвестно са направили изпълнение в полза на дружество в производство по несъстоятелност.

54. По изложените съображения Върховният касационен съд на Република България, Търговска колегия, състав на I търговско отделение

О П Р Е Д Е Л И :

ОТПРАВЯ преюдициално запитване до Съда на Европейския съюз на основание чл.19, пар.2, б. ”б” от Договора за Европейския съюз и чл.267, пар.1, б. ”б” и пар.3 от Договора за функционирането на Европейския съюз по следните въпроси:

1. Следва ли разпоредбата на чл.3, пар.1 от Регламент /ЕО/ № 1346/2000 на Съвета от 29.05.2000г. относно производството по несъстоятелност да се тълкува в смисъл, че компетентността на съдилищата на държавата – членка, на чиято територия е образувано производството по несъстоятелност, да се произнесат по отменителен иск, основан на несъстоятелност и насочен срещу ответник, който има седалище или местоживееене в друга държава – членка, е изключителна, или синдикът може да предяви отменителен иск пред съд в държава – членка, на територията на която е седалището или местоживееенето на ответника в хипотезата по чл.18, пар.2 от Регламента, когато отменителният иск на синдика е

основан на разпореждане с движимо имущество, извършено на територията на тази друга държава – членка.

2. Прилага ли се предвиденото в чл.24, пар.2 във връзка с пар.1 от Регламент /ЕО/ № 1346/2000 на Съвета от 29.05.2000г. относно производството по несъстоятелност освобождаване от отговорност при изпълнение в полза на длъжника в една държава – членка чрез управителя на регистриран в тази държава клон на дружество - длъжник, ако към момента на изпълнението в друга държава – членка по отношение на длъжника е била подадена молба за образуване на производство по несъстоятелност и е бил назначен временен синдик, но не е било постановено решение за образуване на производство по несъстоятелност.

3. Прилага ли се разпоредбата на чл.24, пар.1 от Регламент /ЕО/ № 1346/2000 на Съвета от 29.05.2000г. относно производството по несъстоятелност за изпълнение на задължение за плащане на парична сума в полза на длъжника, когато първоначалното предаване на тази сума от длъжника на изпълнителя лице се счита за недействително съгласно националното право на съда по несъстоятелността и недействителността произтича от образуване на производството по несъстоятелност.

4. Прилага ли се презумпцията за незнание съгласно чл.24, пар.2 от Регламент /ЕО/ № 1346/2000 на Съвета от 29.05.2000г. относно производството по несъстоятелност, когато лицата по чл.21, пар.2, изр.2 на Регламента не са предприели необходимите мерки, за да гарантират публикуване на актовете на съда по несъстоятелността за назначаване на временен синдик и за постановяване, че разпорежданията на дружеството са действителни само с одобрението на временния синдик, в регистъра на държавата – членка, на чиято територия се намира предприятието на длъжника, ако държавата – членка по седалището на предприятието предвижда задължително публикуване на тези актове, независимо че ги признава по силата на чл.25 във връзка чл.16 от Регламента.

СПИРА на основание чл.631, ал.1 от Гражданския процесуален кодекс производството по т.д.№ 3609/15г. до произнасяне на Съда на Европейския съюз.

Определението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.